

KAPEL AAN DE KEER IN DEN DUNGEN

Op 7 augustus 1974 was het 25 jaar geleden dat het kapelleke aan de Keer te Den Dungen werd overgedragen aan het kerkbestuur. Dit was aanleiding voor C. v.d. Oetelaar te Den Dungen om in een drietal artikelen in het parochieblad „De Ware Jacob” hierop nader in te gaan.

Einde 1947 werd tijdens buurtgesprekken wel eens de mogelijkheid geopperd om de herinnering aan het klooster Barbaradaal in Den Dungen tastbare vormen te gaan

geven. Toen reeds leefde de gedachte om dit te doen door middel van een kapelleke op de plaats waar eens het klooster stond „De Eikendonk”, midden in de polder die toen nog weide en onbegrensde was, maar waar stadsuitbreiding en wegeaanleg dreigden.

Intussen was men ook in kennis gekomen met het Brabantse Studentengilde van Onze Lieve Vrouw. Hier lag natuurlijk een mogelijkheid. Voor het jaar 1949 werd Den Dungen definitief als werkkamp aangewezen en al op 30 januari 1949 kwam het gildebestuur voor het eerst in Den Dungen bijeen. In deze vergadering werd mede op ingewonnen advies van het provinciaal bestuur afgezien van de bouwplaats op de Eikendonk zelf. Deze plaats zou te ver van het dorp liggen, onderhoud zou moeilijk zijn en de studenten prefereerden een bouwplaats zo dicht mogelijk bij hun kampboerderij, waarvoor de boerderij, thans bewoond door H. v. Donk, werd aangewezen. Het snijpunt Dijk/Boschpad „De Keer” onder de notebomen was de ideale plaats om dit kapelletje op te richten.

Tijdens de paasvakantie van 1949 zwermde een aantal studenten door Den Dungen om alle officiële en onofficiële instanties te gaan interviewen. Ze gingen een praatje maken in tientallen gezinnen, ondervroegen jong en oud over hun verleden, heden en toekomst en bundelden later hun gegevens in een sociaal-geografisch rapport dat tijdens de landdag zou worden aangeboden. Intussen maakten zij een gouden bruiloft mee, beleefden het buurtfeest rond de verharding van de Spurkstraat, luisterden naar de oude verhalen van Seevus van de Schoot die, zoals een van hen schreef, 1000 tabakspijpen en 1001 legenden als erfenis naliet, hoorden van lintwormen tussen Gestel en Den Dungen en luisterden naar de laatste problemen van Dungense boeren die hun grond moesten afgeven voor het welvaren van Den Bosch. Om de herinnering aan het klooster Barbaradaal levendig te houden kwamen er in dit kapelletje twee gebrandschilderde ramen, een voorstellend een zuster van Barbaradaal een van een kartuizer, die vóór de stichting van het klooster der Tertiariessen van de H. Franciscus in 1475 de Eikendonk bewoonde. De opdracht tot het vervaardigen van die ramen was inmiddels aanvaard door een van de leden van het studentengilde, Albert Troost. Vraag was: hoe waren deze middeleeuwse kloosterlingen gekleed? Wat de kartuizers betreft was dit niet zo'n groot probleem: hierover had men documentatie gekregen van de Stichting Dionysius de kartuizer. Wat de kleding betreft van de zusters Tertiariessen was het probleem iets groter, tot Dr. Willem Asselbergs in een uitvoerige brief van 8 juli 1949 hierover schreef. Hun kleding was van eenvoudige, weinig kostbare stof en grijs van kleur. De zusters hadden mantels waaronder zij een wambuis droegen van wit of zwart laken of een wit kleed van hennep of vlas dat niet geplooid mag zijn. Met deze gegevens kon Albert Troost zijn schetsen gaan maken. Maandag 1 augustus was er in Den Dungen een invasie van studenten, getooid met diverse baretten, toen nog in zwang bij studerenden. Gepakt en gezakt trokken ze naar de kampboerderij, waar mevrouw H. Kapteijns-v.d. Donk een week lang de zorgzame moeder zou zijn voor de Brabantse Studenten. De kosten voor deelname aan het zomerkamp bedroegen f 12,50, voor de landdag alleen f 2,50.

Naar een ontwerp van Frans Verhees begon men meteen met de bouw van de kapel. Tot hilariteit van veel echte en vermeende deskundigen zag men op de Keer jongelieden die anders nooit troffels of hamers hanteerden bezig met bouwactiviteiten. De

stenen voor de kapel waren gratis beschikbaar gesteld evenals het hout. Leidendekker Verzandvoort uit Berlicum zou voor een leien dakbedekking zorgen, iets wat de studenten niet aandurfden. Intussen was Frans Siemer begonnen met het snijden van het beeld voor de kapel. Hij had hiervoor de beschikking gekregen over een oude eiken balk en hieruit sneed hij een Maria die op haar rechterarm het wat grote kindje torste met beiden dezelfde zoete glimlach.

Op de kampboerderij was het natuurlijk druk: er werden lezingen gehouden door Jan Beerends over volkshogeschoolwerk, mr. Schröder sprak over het nationalisme, regionalisme en federalisme, en dr. H. Kapteins over Brabantse dichters en schrijvers van toen. Er werden kinderspelen georganiseerd, volksdansen gedaan, wat natuurlijk de vrouwelijke jeugd trok. Er werden excursies gemaakt naar het provinciaal museum, de provinciale griffie, de raadselder, de abdij van Berne, terwijl ook een voetbalwedstrijd van het gilde tegen Den Dungen niet ontbrak. De dag werd steeds begonnen met een H. Mis en besloten met het gezamenlijk bidden van het rozenhoedje. 's Avonds waren er samen met de Dungenaren bijeenkomsten. Hierin hield Piet Aerden een lezing met lichtbeelden over „de boer en de kunst”, de burgemeester van Beverwijk mr. Scholten als voorzitter van de Stichting Dionysius de Kartuizer over de kartuizers en Barbaradaal, en spraken deskundigen van Berne en uit Tilburg zó over muziek en zang, dat aan het slot een volle zaal uit volle borst de kolderieke studentenliederen net zo goed meezong als het ingestudeerde herremenieke van Bergeijk.

De laatste dag, zondag 7 augustus was er om 10.00 uur een plechtige Hoogmis, waarin de studenten zelf de zang verzorgden. Na de H. Mis verenigden zich velen in de grote zaal van Boer Goossens voor de landvergadering. Hier bood prof. Heere het sociaal-geografisch rapport over Den Dungen, tijdens de paasvakantie samengesteld, aan de gemeente aan en sprak vervolgens drs. Munnichs over het heilige reservaat Limburg, Vlaanderen en Brabant. 's Middags was er een plechtig Lof waarna men zich in processie naar de Keer begaf, waar de kapel in eigendom werd overgedragen aan het kerkbestuur. Er werden naamborden van de Dungense oorlogsslachtoffers en van de 39 Dungense militairen die toen in Indonesië verbleven geplaatst. Om 5.00 uur hield Piet Aerden een rede tot de Dungense bevolking, waarin dank werd gebracht aan de Dungense gemeenschap voor haar gastvrijheid, terwijl in de lof op de kropsla het ludieke zijn deel kreeg. Hierna verenigden zich de studenten en genodigden aan een grootse koffietafel en werden aan Frans Siemer, prof. Heere, Clé Schellens, Fr. Vervest, Albert Troost en Lambert Tegenbosch aarden pijpen aangeboden, door Janus Kusters kunstig omvlochten. 's Avonds trof iedereen elkaar op het gazon van de villa. Vanaf de daar geplaatste banken genoot men van een Dungense persiflage op Shakespeare's Romeo en Julia.

De gezusters Schakenraad zorgden vele jaren voor het kapelleke, maar in de zestiger jaren ging het slecht met het kapelleke en in 1968 moest men in arren moede Albert Troost's ramen uit angst voor gehele vernieling verwijderen; de ramen hebben nu een plaats gekregen in de kapel van het bejaardencentrum De Donk. Toen het Mariabeeld nog gestolen werd leek het drama volledig, maar een nieuw Maria-reliëf, nu van de hand van onze dorpsgenoot Ed. Coppens, is er aangebracht en zo is er nog altijd een kapelleke aan de Keer.

R. VAN NULAND